

Šimon Veselý – Vývoj nároků na interpretaci děl českých skladatelů pro bicí nástroje od 60. let 20. stol. po současnost

Posudek vedoucího diplomní práce

Práce má předpoklady stát se užitečnou pomůckou zejména pro interprety, neboť jakkoliv je obor hry komorní a sólové hudby pro bicí nástroje velmi mladý, můžeme - vzhledem k velmi rodilým technickým možnostem i ideovým východiskům autorů z počátku zmiňovaného období oproti současné situaci – hovořit o „poučené historické interpretaci“ a při interpretaci starších děl důsledně zvažovat použití technik, které se rozvíjely až později (např. nezávislý vír (independent roll) při hře na marimbu), jakož i výběr nástrojů odpovídající omezené dostupnosti nástrojů v době vzniku skladby (typicky např. zcela odlišný zvuk bong). Teoreticky by mohlo dojít k podobně vášnivým diskuzím, jako mezi příznivci a odpůrci historicky poučené interpretace na dobové nástroje v případě hudby barokní. Oprávněnost požadavku takového zamýšlení se nad okolnostmi vzniku každé skladby před zahájením jejího nastudování je krásně vyjádřena použitým citátem M.Kabeláče (viz str. 16).

Práce je přehledně členěna a použité skladby jsou dobře vybrány coby názorné příklady řešené problematiky. Rozborů skladeb M.Kabeláče z hlediska skladatelského umění existuje celá řada a určitě jsou i hlubší a podrobnější, ale pro smysl této práce jsou důležitější konkrétní souvislosti s bicími nástroji a tyto jsou rozebrány dostatečně. Za úvahu by stálo rozšíření o souvislosti s dalšími uměleckými obory – zmíněná skladba je např. používána spolu s tanečním vyjádřením. Nabízelo by se tudíž i zamýšlení nad vývojem interakce bicích nástrojů a dalších druhů umění v daném období.

Rozbor práce M.Kopelenta je naopak zcela unikátní (já alespoň o žádném jiném podobném nevím), velmi podrobný a odborně zpracovaný. Snad jen termín „gesto“ je poněkud nadužíván a ne vždy je bez důkladnějšího zkoumání dalšího textu patrný jeho přesný obsah.. Oprávněný je i výběr autora, neboť M.Kopelent je již od dob komunistické zvůle tradičně nedoceňován, přestože jeho kompoziční styl je velmi svébytný. Z hlediska posuzované práce pak je cenné zejména velmi časté spojení bicích nástrojů a lidského hlasu v mnoha jeho skladbách.

Letmo zmíněná tvorba I.Loudové by si také zasloužila podrobnější rozbor neboť je potvrzením různosti přístupu skladatelů k práci s bicími nástroji. U ní je v popředí především barevnost, pestrá škála zvuků a objevování netradičních způsobů používání nástrojů. Pro S.Havelku je zase typický duchovní rozměr skladeb, při kterém mají některé bicí nástroje i úlohu symbolickou. Skladby pak na interprety kladou nároky nejen technické ale i na intelekt, resp. Obecné vzdělání – nemají-li vyznít naprázdno. Škoda, že v práci již na tyto další aspekty nezbyl větší prostor.

Nejdůkladněji je rozebrána skladba Aporie D.Chudovského. Je až s podivem, do jak velké hloubky skladatelova uvažování se Š.Veselému podařilo proniknout. Je znát, že jejich osobní přátelství bylo aktivním prvkem ve všech okamžicích života skladby – od úvah o jejím vzniku přes diskuze o výběru nástrojů, o její formě a obsahu, nastudování pod autorovým dohledem před premierou i reprízou v novém obsazení až po zpětnou analýzu.

Pro případné praktické využití práce řadovými studenty bych doporučil hojnějšího používání českých výrazů všude tam, kde význam sdělení mohou postihnout stejně přesně jako slova cizí. (Pro autora práce: Preferujte maximalizaci simplicity kognitivních procesů diminucí utilizace sofistikovaných

termínů...) Pro případné zveřejnění by byla také třeba jazyková korektura. Občasné překlipy a drobné nedostatky větné syntaxe se však vyskytují v zanedbatelné míře, takže neovlivňují mé jinak veskrze kladné hodnocení.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „A“

Daniel Mikolášek

V Praze 3.5.2017